

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyens) en minister zonder portefeuille (Luns), 17 maart 1953

Ik vroeg de Secretaris Generaal te spreken en vroeg hem naar de betekenis te hechten aan de rede van de President, mijn 33, die op vier punten de verhouding met Nederland raakte, en wel speciaal wat betreft de NMM en, of deze rede het fiat had gehad van de Regering.

Ik bracht in herinnering het gesprek met Wilopo, mijn 464, en de mededelingen van Mukarto, mijn 5. Terwijl de Indonesische Regering op regelmatige wijze het verzoek indient omtrent besprekingen over beëindiging van de NMM, geeft het Staatshoofd in het openbaar te kennen, dat de aanwezigheid van de NMM blijkbaar een steen des aanstoets is. Ik wees er op, dat tot dusver ten opzichte van stemmen in het Parlement voor terugtrekking van de NMM Nederlandse Regering had kunnen stellen zie MVA derde hoofdstuk, dat zij geen reden had aan te nemen, dat arbeid van de NMM door Indonesië niet langer op prijs gesteld wordt. Nu echter spreekt het staatshoofd zelf zich in bovenvermelde zin uit. Ik gaf voor te vrezen, dat dit een ongunstige invloed zou kunnen hebben op de bereidheid van Nederland om de activiteit van de Missie op marinegebied als gewenst door Indonesië te verlengen en wellicht zelfs op opleidingsfaciliteiten.

Rasjid antwoordde, dat men de redevoeringen van de President niet zo ernstig moest nemen, dat de Regering daar meer last mee had gehad. Sukarno was nu eenmaal niet alleen Staatshoofd, maar ook Volksman en beschouwde zichzelf ook in zo'n dubbele functie. Hij kon mij wel de verzekering geven, dat de Regering deze uitspraken niet tevoren had gesanctioneerd en als zijn persoonlijke mening gaf hij, dat de President zich weder had vergaloppeerd. Ik suggereerde, dat, indien de Regering zich wilde distantiëren van deze presidentiële uitingen, zij wellicht via Susanto opheldering kon geven.

Ik hecht persoonlijk niet zoveel gewicht aan deze presidentiële rede, maar meende uit tactische overwegingen goed te doen hierop eens aan te slaan.